

Bruksela, 11 czerwca 2021 r.
(OR. en)

9763/21

ENER 277
CLIMA 146
ENV 426
IND 166
COMPET 480
RECH 302
TRANS 394
ECOFIN 598

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	11 czerwca 2021 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	9413/21
Dotyczy:	Konkluzje w sprawie fali renowacji prowadzącej obecnie do naprawy gospodarki, a w przyszłości do stworzenia ekologicznych budynków

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie fali renowacji prowadzącej obecnie do naprawy gospodarki, a w przyszłości do stworzenia ekologicznych budynków, zatwierdzone przez Radę (ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii) na 3801. posiedzeniu, które odbyło się 11 czerwca 2021 r.

KONKLUZJE RADY

w sprawie fali renowacji prowadzącej obecnie do naprawy gospodarki, a w przyszłości do stworzenia ekologicznych budynków

PRZYPOMINAJĄC, ŻE

Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 12 grudnia 2019 r. (EUCO 29/19) zatwierdziła cel polegający na osiągnięciu przez Unię Europejską neutralności klimatycznej do 2050 r., zgodnie z celami porozumienia paryskiego;

Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 11 grudnia 2020 r. zatwierdziła zaktualizowany, bardziej ambitny cel UE zakładający ograniczenie w UE emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomem z roku 1990;

w komunikacie Komisji COM(2019) 640 w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu podkreślono, że aby można było osiągnąć unijne cele dotyczące efektywności energetycznej i klimatu, obecny wskaźnik renowacji musi być co najmniej dwa razy wyższy;

w komunikacie Komisji COM(2020) 98 w sprawie nowego planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy wskazano budownictwo i budynki jako jedno z kluczowych łańcuchów wartości produktów, które stwarzają wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem wymagające pilnych, kompleksowych i skoordynowanych działań;

Rada ds. TTE (Energia) w swoich konkluzjach z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie reakcji na pandemię COVID-19 w sektorze energetycznym UE uznała, że fala renowacji może w znacznym stopniu przyczynić się do odbudowy gospodarczej, i dostrzegła potencjał renowacji budynków pod kątem efektywności energetycznej i upowszechnienia lokalnych odnawialnych źródeł energii;

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

1. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE komunikat Komisji z dnia 14 października 2020 r. w sprawie fali renowacji na potrzeby Europy i UZNAJE kluczową rolę, jaką renowacje budynków mogą odegrać w odbudowie gospodarczej po kryzysie związanym z COVID-19 i w obniżaniu emisyjności europejskich zasobów budowlanych oraz w planie działania w ramach Zielonego Ładu na rzecz sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu transformacji w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r.
2. ODNOTOWUJE zalecenie Komisji dotyczące ubóstwa energetycznego i UZNAJE istotną rolę, jaką renowacje budynków mogą odegrać w zmniejszaniu wydatków dotkniętych ubóstwem energetycznym gospodarstw domowych na energię oraz w poprawie jakości życia wszystkich Europejczyków.
3. UZNAJE, że użytkowanie i eksploatacja budynków odpowiadają za około 40 % całkowitego zużycia energii w UE i 36 % związanych z tym emisji gazów cieplarnianych oraz że konieczne są znaczne wysiłki ze strony tego sektora, aby Unia mogła osiągnąć cel polegający na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomem z roku 1990 i cel neutralności klimatycznej do 2050 r.
4. PODKREŚLA, że do 2030 r. wskaźniki renowacji energetycznych muszą być co najmniej dwa razy wyższe oraz że konieczne jest promowanie gruntownych renowacji energetycznych, które poprawiają charakterystykę energetyczną budynków i zapewniają oszczędności energii i kosztów, wspierają zastąpienie wysokoemisyjnego zużycia energii energią ze źródeł odnawialnych oraz przyczyniają się do poprawy i modernizacji zasobów budowlanych, jednocześnie uwzględniając uwarunkowania krajowe, regionalne i lokalne; UZNAJE również, że aby zmaksymalizować redukcję emisji gazów cieplarnianych w całym sektorze budownictwa, masowemu wzrostowi liczby renowacji, w tym gruntownych i w stosownych przypadkach częściowych, powinno towarzyszyć oparte na obiegu zamkniętym i cyklu życia podejście do wykorzystania i ponownego wykorzystania materiałów, włączanie materiałów wtórnych oraz zrównoważone praktyki i technologie budowlane, w tym materiały pozyskiwane, produkowane i dostępne w sposób zrównoważony.

5. ZGADZA SIĘ z całościowym podejściem przyjętym w komunikacie w sprawie fali renowacji, które uwzględnia neutralność klimatyczną, odbudowę gospodarczą, włączenie społeczne i dostępność, zasobooszczędność i obieg zamknięty, a także standardy zdrowotne i środowiskowe, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej oraz cyfryzację; UZNAJE znaczenie integracji tych elementów na poziomie sąsiedztwa, społeczności, osiedla, miasta i regionu; ODNOTOWUJE również, że to całościowe podejście należy rozszerzyć i ściślej powiązać z innymi publicznymi strategiami politycznymi dotyczącymi renowacji, takimi jak planowanie infrastruktury i urbanistyka, transport, gospodarka wodna i gospodarowanie odpadami, bezpieczeństwo przeciwpożarowe, ochrona przed aktywnością sejsmiczną i innymi klęskami żywiołowymi, badania naukowe, zaangażowanie obywateli, wsparcie społeczne, edukacja, zatrudnienie i szkolenie zawodowe, w celu dopilnowania, aby strategie te wzajemnie się wspierały i promowały w całym łańcuchu wartości związanym z renowacjami.
6. PODKREŚLA w szczególności, że wśród zasad renowacji budynków zasada „efektywność energetyczna przede wszystkim”, która stanowi jeden z kluczowych elementów strategii na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w celu osiągnięcia neutralnego dla klimatu środowiska zbudowanego, powinna być wdrożona jako horyzontalna zasada przewodnia we wszystkich sektorach, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.

W kwestii finansowania i inwestycji

7. PODKREŚLA, że aby sprostać szczególnym wyzwaniom inwestycyjnym w sektorze budownictwa i zachęcić właścicieli budynków do renowacji, konieczne jest stworzenie i rozwinięcie synergii w celu połączenia inwestycji publicznych i prywatnych oraz systemów finansowania na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym oraz zidentyfikowanie synergii z procedurami administracyjnymi. PODKREŚLA, jak ważne jest zapewnienie środków finansowych na pomoc techniczną i pomoc przy opracowywaniu projektów w celu pokonania barier utrudniających renowację budynków.

8. UZNAJE zasadniczą możliwość, którą stwarza Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w zakresie uruchamiania inwestycji i priorytetowego traktowania renowacji budynków i pomocy technicznej w planach odbudowy i zwiększania odporności w ramach inicjatywy przewodniej „Renowacja”, i ZWRACA UWAGĘ na stałą rolę instrumentów polityki spójności, badań naukowych i innowacji, a także agencji finansujących i instytucji finansujących, w szczególności EBI, we wspieraniu renowacji i obniżaniu emisyjności w perspektywie długoterminowej.
9. PODKREŚLA, że konieczna jest kontynuacja prac w celu rozszerzenia i połączenia dostępnych opcji finansowania renowacji budynków, takich jak zielone dotacje, zachęty podatkowe i zachęty do zielonych pożyczek, zielone obligacje, systemy zobowiązujące do oszczędności energii, finansowanie rachunkowe, przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO) i umowy o poprawę efektywności energetycznej oraz umowy o poprawę efektywności dotyczące innych zasobów (np. wody, materiałów), które zapewniają obywatelom i przedsiębiorstwom dostęp do zróżnicowanych i elastycznych możliwości finansowania (zarówno publicznego, jak i prywatnego) oraz minimalizują rzeczywiste i postrzegane ryzyko związane z renowacjami.
10. PODKREŚLA potrzebę lepszego dostosowania działań, zapewnienia pomocy technicznej oraz usprawnienia i uproszczenia procedur na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym w celu szybkiego uruchomienia niezbędnych funduszy, usunięcia ewentualnych barier i realizacji projektów renowacji w terenie.
11. STWIERDZA, że oprócz skutecznego i atrakcyjnego finansowania potrzebne są ukierunkowana komunikacja i informacje dostosowane do potencjalnych beneficjentów w celu przełamania początkowej bariery decyzyjnej, i PODKREŚLA w tym kontekście znaczenie podejścia na poziomie sąsiedztwa, osiedla i miasta oraz stworzenia punktów kompleksowej obsługi, które służyłyby jako źródło niezależnych porad i dostępu do finansowania i pozostawałyby dostępne w trakcie projektów renowacji.

12. POPIERA wysokiej jakości renowacje, które koncentrują się na charakterystyce energetycznej budynków, w opłacalny sposób podnosząc efektywność energetyczną i sprzyjając rozwiązaniom w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, oraz wprowadzają myślenie w kategoriach cyklu życia produktu i obieg zamknięty, uwzględniają wysoką jakość środowiskową, architektoniczną i inżynierską, wspierają wykorzystanie lokalnie produkowanych i zrównoważonych materiałów, uwzględniają przestrzeń i infrastrukturę potrzebną do mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju, ochronę dziedzictwa kulturowego, uodparnianie na klimat, standardy zdrowia i bezpieczeństwa, w tym takie czynniki jak jakość powietrza w pomieszczeniach, ochrona przed hałasem, komfort cieplny, alternatywy dla klimatyzacji, zależność między wodą a energią, oszczędne gospodarowanie wodą, bezpieczeństwo przeciwpożarowe oraz ochrona przed aktywnością sejsmiczną i innymi klęskami żywiołowymi.
13. PODKREŚLA w szczególności konieczność rozszerzenia obiegu zamkniętego i większej standaryzacji w elementach przemysłowych i instalowanych na miejscu na potrzeby procesów renowacji, w projektowaniu budynków i w praktykach stosowanych na miejscu przy renowacjach – byłaby to zmiana, która obniżyłaby koszty, skróciła czas i zmniejszyła wysiłek związany z renowacją oraz umożliwiła tworzenie nowych, trwałych miejsc pracy.
14. STWIERDZA, że w publicznych i prywatnych budynkach i infrastrukturach ważne jest uwzględnienie zarówno kwestii łagodzenia zmiany klimatu, jak i przystosowania się do niej. Zwiększenie wysiłków na rzecz uodparniania na klimat, odporne budynki, zapobieganie i gotowość mają zasadnicze znaczenie, ponieważ zmiana klimatu – mimo starań na rzecz jej łagodzenia – będzie nadal stwarzać poważne wyzwania dla Europy; wspomniane czynniki są także kluczowe, jeśli chodzi o osiągnięcie do 2050 r. celów zakładających odporność na zmianę klimatu i zerową emisję netto.
15. PRZYPOMINA o zasadzie „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz o znaczeniu ograniczenia zapotrzebowania na energię, na przykład za pomocą izolacji budynków oraz energooszczędnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych w połączeniu z innymi środkami i narzędziami. W odniesieniu do odnawialnych źródeł energii oraz efektywnego ogrzewania i chłodzenia w budynkach PODKREŚLA, że punktem wyjścia wszystkich renowacji powinno być racjonalne pod względem kosztów ograniczenie zapotrzebowania na energię oraz zastąpienie wysokoemisyjnych lub nieefektywnych energetycznie technologii ogrzewania i chłodzenia do 2030 r. zgodnie z krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu i z długoterminowymi strategiami renowacji, integracja energooszczędnych rozwiązań, a także wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, ciepła odpadowego lub chłodu odpadowego.

16. **PODKREŚLA** potencjał renowacji budynków w zakresie wykorzystywania lokalnie produkowanej energii ze źródeł odnawialnych, ciepła odpadowego i chłodu odpadowego oraz systemów lokalnego ogrzewania i chłodzenia, a także **UZNAJE**, że oprócz decydującego wkładu, jaki efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii mogą wnieść w obniżenie emisyjności ogrzewania i chłodzenia, istnieją możliwości integracji innych istotnych aspektów, takich jak zasoby odnawialne, ponowne wykorzystanie szarej wody, zielona infrastruktura i różnorodność biologiczna, zbieranie wody deszczowej i odzysk materiałów. **UZNAJE**, między innymi, znaczenie rozwoju efektywnych sieci lokalnego ogrzewania i chłodzenia w celu zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w miastach.
17. **PODKREŚLA**, że dobrowolne plany renowacji budynków mogą być skutecznym narzędziem podnoszenia wśród właścicieli budynków świadomości na temat tego, że w nadchodzących latach i dziesięcioleciach potrzebne są inwestycje w dostosowanie charakterystyki energetycznej budynków i emisji gazów cieplarnianych do celów w zakresie energii i klimatu.
18. **PRZYPOMINA**, że należy wzmocnić zwłaszcza skoordynowane sposoby podejścia do renowacji na poziomie sąsiedztwa, osiedla i miasta, które mają bardziej znaczący wpływ na renowację po potencjalnie niższej cenie i mogą ułatwić odchodzenie od paliw kopalnych oraz zapewnić większe bezpieczeństwo inwestycji, a także wydajność systemu na większą skalę.
19. **ZWRACA UWAGĘ**, jak ważny jest rozwój nowego europejskiego Bauhausu dla wspierania innowacyjnych, sprzyjających włączeniu społecznemu, przystępnych cenowo, energooszczędnych i zrównoważonych rozwiązań w dziedzinie projektów i materiałów architektonicznych, które to rozwiązania wykorzystują w miarę możliwości lokalne, naturalne, zrównoważone, odnawialne, nadające się do ponownego użycia i recyklingu materiały, przyczyniając się w ten sposób do ograniczenia emisji i zapotrzebowania na energię oraz do zapewnienia sprawiedliwej transformacji.

W kwestii odbudowy gospodarczej i ekologicznego wzrostu gospodarczego

20. **PODKREŚLA** potrzebę szybkich, transformacyjnych działań w szeregu sektorów gospodarki, aby wykorzystać wyjątkowe możliwości finansowania i inwestycji oraz uwolnić potencjał wzrostu, jaki oferuje fala renowacji; **PODKREŚLA** również, że konieczne zwiększenie skali renowacji można uzyskać jedynie dzięki aktywnemu i zmobilizowanemu rynkowi, który pozyskuje przewidywaną dodatkową siłę roboczą, wiedzę fachową i pracowników o nowych profilach zawodowych, w czym pomaga zmiana i podnoszenie kwalifikacji pracowników z naciskiem na nowe technologie ekologiczne i cyfrowe.

21. UWAŻA, że dla zapewnienia szerokiego i pozytywnego wpływu na gospodarkę zasadnicze znaczenie ma zachęcenie sektorów przemysłowych zaangażowanych w transformację z uwagi na ich rolę w opracowywaniu przyszłych technologii oraz zapewnianiu dostępu do niezbędnego sprzętu i niezbędnych materiałów; PODKREŚLA także istotną rolę badań naukowych i innowacji w komercjalizacji przystępnych cenowo, łatwych do instalowania, prefabrykowanych i innych znormalizowanych rozwiązań, które przyspieszyłyby masowe renowacje i zmniejszyły ich uciążliwość.

W kwestii ram regulacyjnych UE

22. UZNAJE istotną rolę długoterminowych narzędzi planowania polityki, w szczególności krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, planów dotyczących zasobooszczędności i gospodarki o obiegu zamkniętym, długoterminowych strategii renowacji, a także szczególne znaczenie planów odbudowy i zwiększania odporności w tworzeniu pierwszego impulsu do energooszczędnych i zasobooszczędnych renowacji, w tym produkcji energii ze źródeł odnawialnych na miejscu oraz rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii do ogrzewania i chłodzenia, takich jak pompy ciepła i systemy lokalnego ogrzewania i chłodzenia, a także innych wartościowych i pożytecznych rozwiązań w tej dziedzinie.
23. PODKREŚLA potrzebę elastyczności w realizacji krajowych celów w zakresie efektywności energetycznej, a także konieczność pozostawienia państwom członkowskim wystarczającego pola manewru przy jednoczesnym zapewnieniu terminowego osiągnięcia celów polityki, aby uwzględnić ich specyfikę krajową oraz określić najbardziej racjonalne pod względem kosztów i skuteczne kierunki polityki dotyczącej renowacji i obniżenia emisyjności ich zasobów budowlanych, w tym ułatwić realizację pilotażowych projektów lub działań doświadczalnych w dziedzinie polityki na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.
24. PODKREŚLA, że przegląd zasad pomocy państwa ma decydujące znaczenie dla zwiększenia efektu zachęty ze strony systemów finansowania publicznego oraz możliwości przeznaczenia funduszy publicznych na realizację projektów renowacji.

25. **PODKREŚLA** potrzebę poprawy jakości i dostępności danych dotyczących budynków i ich zużycia energii poprzez:

- ocenę potrzeby rozszerzenia zasięgu i zakresu świadectw charakterystyki energetycznej – w istniejących ramach regulacyjnych – w celu zwiększenia ich wpływu na decyzje właścicieli o renowacji dzięki wzmocnieniu pozycji konsumentów przez zwiększenie skali cyfryzacji i porównywalności;
- wdrożenie dobrowolnych narzędzi, takich jak wskaźnik gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci na mocy dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków;
- wykorzystanie obserwatorium zasobów budowlanych UE oraz danych dotyczących zasobów budowlanych, które można pozyskać od państw członkowskich, zainteresowanych stron i podmiotów rynkowych;
- promowanie powszechnego stosowania unijnych ram dotyczących zrównoważonych budynków (Level(s)) i paszportów renowacji budynku; oraz
- promowanie opartych na prawie krajowym lub unijnym świadectw charakterystyki energetycznej budynków, w których dąży się do poprawy efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz efektywności środowiskowej.

26. **UZNAJE**, że ustanowienie normy gruntownej renowacji lub powiązanie norm minimalnej efektywności energetycznej z renowacjami zgodnymi z zasadami efektywności kosztowej, konkurencyjności i neutralności technologicznej może być – w szczególności w połączeniu z programami wsparcia finansowego, doradztwa oraz szkoleń i kwalifikacji dla pracowników budownictwa i energetyki, obejmujących zintegrowaną wiedzę sektorową – skutecznym sposobem zapewnienia szerzej zakrojonych renowacji. **PODKREŚLA** potrzebę wprowadzenia i dostosowania tych norm do konkretnych warunków i priorytetów poszczególnych państw członkowskich, aby zapewnić przystępne cenowo budownictwo, renowacje i mieszkanie, z uwzględnieniem aspektów technicznych, takich jak warunki klimatyczne, dostępność zasobów, zasoby budowlane, ogrzewanie i chłodzenie oraz struktura własności, a także aspektów społecznych, takich jak wsparcie publiczne, udział społeczeństwa, edukacja i zatrudnienie.

27. **PODKREŚLA** znaczenie środków dotyczących ekoprojektu, ochrony środowiska i etykietowania energetycznego w promowaniu energooszczędnych i zasobooszczędnych rozwiązań w zakresie ogrzewania i chłodzenia oraz w ułatwianiu wycofywania w najbardziej opłacalny sposób urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi.
28. **PODKREŚLA** znaczenie uwzględnienia powyższych potrzeb i zasad oraz elastyczności wobec państw członkowskich w nadchodzących przeglądach rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych, dyrektywy w sprawie ekoprojektu, dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii oraz inicjatyw dotyczących integracji systemu energetycznego.

W kwestii ram wspomagających renowację

29. **UZNAJE** potrzebę koordynacji środków krajowych w celu przyspieszenia renowacji i rozwoju technologii oraz wspierania współpracy i wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi.
30. **UZNAJE**, że w coraz większym stopniu należy propagować podejście oparte na obiegu zamkniętym we wszystkich kluczowych ekosystemach przemysłowych, które prawdopodobnie będą odgrywać rolę ważnych czynników zmian w fali renowacji ze względu na ich status potencjalnych dostawców najbardziej innowacyjnych zrównoważonych materiałów i technologii budowlanych, i **WZYWA** do opracowania ogólnounijnego otwartego standardu w zakresie informacji na temat zawartości tych materiałów oraz do opracowania cyfrowych paszportów produktów, które umożliwiłyby śledzenie przepływów materiałów, co zachęciłoby do stosowania materiałów trwalszych i z większą zawartością materiałów z recyklingu, które łatwiej zdemontować lub poddać recyklingowi po wycofaniu ich z użytku i które wykorzystują krótkie, odchudzone łańcuchy dostaw, przy jednoczesnym uwzględnieniu zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”.
31. **PODKREŚLA** liczne korzyści wynikające z cyfryzacji i integracji systemu energetycznego, zwłaszcza w diagnostyce budynków, zautomatyzowanego gromadzenia danych, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zintegrowanych systemów efektywności energetycznej, reagowania na zapotrzebowanie i elastyczności, a także z wykorzystania innych rozwiązań w zakresie zasobooszczędności, mobilności, uodparniania na klimat, efektywności środowiskowej i dostępności.

32. UZNAJE cel, którym jest priorytetowe potraktowanie renowacji bardzo widocznych budynków (takich jak szkoły, szpitale, uniwersytety i inna infrastruktura społeczna), oraz znaczenie wspierania gospodarstw domowych, co pozwoli na dotarcie do szerokiego grona ludności i zmniejszenie utrzymujących się obciążeń finansowych dla konsumentów podatnych na zagrożenia. Jednocześnie PODKREŚLA, że przy ocenie potrzeby renowacji budynków o najgorszej charakterystyce należy również wziąć pod uwagę takie czynniki jak lokalizacja i wartość nieruchomości, zmiany liczby ludności i dochody mieszkańców.
33. UZNAJE, że należy ustanowić wysokie standardy renowacji budynków publicznych, w tym w miarę możliwości w odniesieniu do środowiska, efektywności energetycznej i oszczędności energii, integracji odnawialnych źródeł energii, zdrowia, mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju i ponownego wykorzystania materiałów, włączenia materiałów wtórnych i oszczędnego gospodarowania wodą, oraz PODKREŚLA w szczególności rolę, jaką wzorcowe renowacje publiczne lub renowacja słynnych budynków mogą odegrać w zaangażowaniu obywateli, członków służby cywilnej i użytkowników budynków, a tym samym w promowaniu partycypacyjnego podejścia do fali renowacji.
34. ZWRACA UWAGĘ, że dobrze przygotowane i łatwe w stosowaniu wytyczne dotyczące efektywności energetycznej i zielonych zamówień publicznych w ramach obecnych europejskich i krajowych systemów zamówień publicznych wniosą istotny wkład w powodzenie fali renowacji.
35. ODNOTOWUJE potrzebę stworzenia kompleksowych ram wsparcia dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym, a mianowicie w budynkach o złożonych strukturach własności, aby zainicjować renowacje, przy czym ramy te obejmowałyby dotowane środki renowacyjne, połączone pożyczki i gwarancje, podatki, przepisy dotyczące wynajmu i punkty kompleksowej obsługi w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

36. **PODKREŚLA** rolę, jaką renowacje mogą odegrać w ograniczaniu ubóstwa energetycznego w perspektywie długoterminowej, aby zapewnić energię po przystępnej cenie wszystkim gospodarstwom domowym, w tym najuboższym użytkownikom budynków, między innymi poprzez poświęcenie uwagi budynkom o najgorszej charakterystyce. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** propagowanie modeli zaangażowania społecznego w celu wzmocnienia pozycji mieszkańców przy renowacji osiedli w ramach międzysektorowych partnerstw łączących ich z podmiotami lokalnymi, w tym z podmiotami z gospodarki społecznej. **WZYWA** do szczególnego wsparcia renowacji budynków o najgorszej charakterystyce, **UZNAJĄC** jednocześnie, że zdefiniowanie ubóstwa energetycznego i środków służących rozwiązaniu tego problemu oraz określenie priorytetów renowacji należy do kompetencji państw członkowskich.
37. **PODKREŚLA** potrzebę zapewnienia pracownikom możliwości zmiany i podnoszenia kwalifikacji, które pozwolą ludziom na dostosowanie się i umożliwią przekierowanie ich tam, gdzie są najbardziej potrzebni, zgodnie z nowym europejskim programem na rzecz umiejętności; **PODKREŚLA** także w szczególności znaczenie systemów szkoleń i kwalifikacji dla pracowników sektora budownictwa i energetyki, które pozwolą na połączenie zintegrowanej wiedzy sektorowej.
38. **PODKREŚLA** potrzebę poprawy wdrażania wymogów bezpieczeństwa i higieny na placach budowy, w tym w ośrodkach opieki społecznej i w miejscach zakwaterowania pracowników.
39. **APELUJE** do Komisji o:
- wsparcie i ułatwienie współpracy między państwami członkowskimi w wymianie najlepszych praktyk oraz o dalsze ułatwienie dostępu do pomocy technicznej, zwłaszcza w zakresie renowacji budynków, zielonych zamówień publicznych oraz krajowych, regionalnych i lokalnych systemów wsparcia, w szczególności modeli biznesowych i projektowania punktów kompleksowej obsługi;
 - wsparcie współpracy między państwami członkowskimi w zakresie sposobów przeciwdziałania nierównowadze społecznej i zmniejszania ubóstwa energetycznego w istniejących ramach, takich jak Centrum Doradztwa ds. Ubóstwa Energetycznego;
 - jak najszybsze ukończenie prac nad zaleceniem dotyczącym wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz rozważenie opracowania wytycznych dotyczących jej stosowania ze szczególnym uwzględnieniem renowacji budynków;

- doradzanie państwom członkowskim i wsparcie ich w planowaniu i wdrażaniu ambitnych środków na rzecz renowacji w kontekście ich planów odbudowy i zwiększania odporności, z uzupełnieniem w postaci wskazówek dotyczących obowiązujących ram pomocy państwa, roli ESCO i innych przedsiębiorstw prywatnych, a także sposobów zapewnienia wzrostu w perspektywie średnio- i długoterminowej inwestycji prywatnych dzięki umowom o poprawę efektywności energetycznej oraz innym instrumentom finansowym;
- opracowanie i wdrożenie strategii zaangażowania i komunikacji we współpracy z innymi instytucjami oraz w ścisłej współpracy z Komitetem Regionów nie tylko w celu podnoszenia świadomości, lecz również w celu motywowania i przekonywania właścicieli nieruchomości mieszkalnych i budynków, a tym samym przyspieszenia wzrostu zainteresowania falą renowacji wśród organów publicznych i innych zainteresowanych stron, takich jak lokalne społeczności energetyczne; wymianę w ramach tej strategii najlepszych praktyk w zakresie polityki i programów zorientowanych na konsumenta, aby w jeszcze większym stopniu ułatwić gospodarstwom domowym dokonywanie modernizacji na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym;
- przyspieszenie bieżących prac nad urządzeniami grzewczymi i chłodzącymi poprzez jak najszybszą zmianę skali etykiet energetycznych, rozważenie rozszerzenia etykiet energetycznych na wszystkie ogrzewacze elektryczne oraz przygotowanie wycofania najmniej wydajnych urządzeń grzewczych i chłodzących zasilanych energią elektryczną, gazem i innymi paliwami kopalnymi;
- monitorowanie postępów we wdrażaniu fali renowacji poprzez:
 - analizę krajowych wskaźników postępu określonych w długoterminowych strategiach renowacji opracowanych przez państwa członkowskie; wskaźniki te służyłyby do pomiaru rozwoju działań renowacyjnych na szczeblu europejskim oraz charakterystyki energetycznej europejskich zasobów budowlanych, w tym w stosownych przypadkach gruntownych renowacji; należy uwzględnić potrzebę unikania w miarę możliwości obciążeń biurokratycznych i dodatkowych obciążeń administracyjnych;

- opracowanie sposobów oceny gospodarczych skutków udoskonaleń wprowadzonych dzięki renowacji i śledzenia ich wpływu na rynek nieruchomości; oraz
- rozszerzenie ogólnego sprawozdania z postępu prac w zakresie renowacji krajowych zasobów budowlanych przewidzianego w dwuletnim sprawozdaniu na temat stanu unii energetycznej, tak aby stało się ono kompleksowym sprawozdaniem na temat wszystkich aspektów fali renowacji;
- dalszy rozwój prac nad większą cyfryzacją sektora budynków i budownictwa, w tym poprzez wsparcie wdrażania dobrowolnego wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci;
- stymulowanie podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników sektora architektury, inżynierii i budownictwa w celu promowania udoskonalonych praktyk i rozwiązań, które zapewniłyby bardziej wydajne zasoby budowlane o obniżonej emisyjności; stworzenie zachęt do zielonych zamówień publicznych na szczeblu europejskim;
- uznanie i zrozumienie charakteru i wydajności tradycyjnych i lokalnych form konstrukcji i materiałów oraz budowanie zdolności w zakresie kompetencji wymaganych do podjęcia odpowiednich prac dotyczących renowacji energetycznej tych rodzajów konstrukcji;
- promowanie podejścia opartego na obiegu zamkniętym w odniesieniu do stosowania elementów, materiałów, technologii i zrównoważonych praktyk budowlanych poprzez uwzględnienie kwestii zrównoważonego charakteru wyrobów budowlanych i dokonanie przeglądu celów w zakresie odzysku materiałów w odniesieniu do odpadów z budowy i rozbiórki oraz opracowanie – w miarę możliwości – cyfrowych paszportów produktów umożliwiających śledzenie materiałów w trakcie ich cyklu życia;
- analizę wszystkich wariantów stopniowego odchodzenia – w sposób najbardziej racjonalny pod względem kosztów i dostosowany do realizacji celu polegającego na osiągnięciu przez UE neutralności klimatycznej do 2050 r. – od wykorzystywania paliw kopalnych do ogrzewania i chłodzenia, a także o współpracę z państwami członkowskimi w ich staraniach na rzecz osiągnięcia celów w zakresie obniżenia emisyjności i określenia optymalnych rozwiązań na szczeblu krajowym; oraz
- dodatkowe przeanalizowanie, w jaki sposób strategia dotycząca fali renowacji może przyczynić się do osiągnięcia zwiększonego celu UE, który zakłada ograniczenie w UE emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomem z roku 1990.